

REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

W NOWEJ RZECZYWISTOŚCI INFORMATYCZNEJ I PRAWNEJ

II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

LUBLIN, 10 LISTOPADA 2017 R.

[HTTPS://DOI.ORG/10.31743/SP.789](https://doi.org/10.31743/SP.789)

Rejestracja stanu cywilnego w nowej rzeczywistości informatycznej i prawnej to tytuł, pod którym odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Naukowa współorganizowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Katedrę Nauki Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych SA, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego oraz Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego RP. Druga edycja konferencji miała miejsce na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w dniu 10 listopada 2017 r. Wydarzenie jest wynikiem owocnej współpracy oraz obrad pierwszej edycji konferencji z 2016 r., która była jubileuszową ze względu na 70. rocznicę wprowadzenia rejestracji stanu cywilnego. Cykliczność spotkań ma na celu utworzenie tradycji, podczas której możliwe będą spotkania środowiska naukowego ze środowiskiem praktyków. Wynikiem takich wydarzeń będzie wymiana doświadczeń oraz analiza i refleksja na tematy aktualne w dziedzinie rejestracji stanu cywilnego. Celem II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej było podsumowanie zmian wprowadzonych nowymi przepisami prawnymi: ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego; poruszenie problematyki niektórych zmian wprowadzonych przez mające wejść w życie w maju 2018 r. unijne Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), a także prawa rodzinnego oraz prawa prywatnego międzynarodowego.

Konferencję otworzył dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL, Dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, oraz Tomasz Zdzikot, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wśród zaproszonych osób na uroczystości naukowej zjawili się m.in.:

prof. dr hab. Józefina Hryniewicz (Przewodnicząca Rządowej Rady Ludnościowej, Poseł na Sejm RP), dr hab. Zbigniew Cieślak, prof. UKSW (sędzia Trybunału Konstytucyjnego, członek Państwowej Komisji Wyborczej), dr Edyta Bielak-Jomaa (Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych), Barbara Pamirska (Wydział Prawny Departamentu Konsularnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych) oraz wielu innych znamienitych gości.

Wydarzenie naukowe zostało podzielone na trzy sesje, podczas których poruszane były zagadnienia związane z rejestracją stanu cywilnego. Podczas pierwszego panelu podsumowano funkcjonowanie przepisów i urzędów stanu cywilnego po 1 marca 2015 r., jak również zaznaczono aktualne dla nich „wyzwania”. Jednym z tematów podczas tej sesji był *Związek i wpływ ochrony danych osobowych w kontekście całokształtu zadań i czynności wykonywanych przez kierownika urzędu stanu cywilnego oraz pracowników tego urzędu* poruszony przez Monikę Krasieńską (Dyrektora Departamentu Orzecznictwa, Legislacji, Skarg Departamentu Biura GODO). Podczas swojego wystąpienia zwróciła uwagę na nowe regulacje unijne w zakresie ochrony danych osobowych w urzędach stanu cywilnego, które będą obowiązywać od 25 maja 2018 r. wraz z porównaniem ich do dotychczasowych aktów prawnych. Zaakcentowane zostało zagadnienie ochrony danych osobowych w aktach stanu cywilnego w kontekście podmiotów zobowiązanych do takiego działania, jak również uprawnienia podmiotów danych i obowiązki oraz wyzwania dla administratorów danych osobowych. Jednakże najważniejszą kwestią w wyżej wskazanym temacie jest wskazanie zadań, jakie będą musiały być zrealizowane w celu dostosowania zasad ochrony do aktualnego stanu wiedzy (także wiedzy technicznej). Działania podejmowane przez administratora danych osobowych w zakresie bezpieczeństwa muszą (i będą musiały) być zgodne z przeprowadzoną wcześniej analizą ryzyka i świadomością odpowiedzialności jaką będą ponosić za naruszenia unijnego rozporządzenia. W wystąpieniu Aleksandry Grynkiewicz (Doradcy Zarządu ds. Szkoleń i Ekspertyz PWPW) zatytułowanym *Edukacyjna rola PWPW – producenta najważniejszych dokumentów w naszym państwie* zaprezentowane zostały rodzaje zabezpieczeń stosowanych w dokumentach wydawanych w kraju oraz zapewnienia o całkowitym bezpieczeństwie produkcji, rozliczania i przechowywania druków. Wymienione zostały również środki pozwalające na zapewnienie ochrony papierów ściślego zarachowania. Warto pamiętać, co zostało zaznaczone w wystąpieniu, że w dzisiejszym świecie nie ma możliwości załatwienia jakiegokolwiek sprawy bez posiadania dokumentów, dlatego też naturalnym następstwem takiej sytuacji są zagrożenia dla ich bezpieczeństwa. Autorka podczas prezentacji podkreśliła, że Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych podejmuje coraz bardziej zaawansowane działania w celu za-

pewnienia ochrony, jednakże najsilniejszym zabezpieczeniem jest wiedza użytkowników w temacie rozpoznawania autentyczności dokumentów.

W trakcie trwania drugiej sesji zostały omówione wybrane zagadnienia z zakresu rejestracji stanu cywilnego, prawa rodzinnego i prawa administracyjnego. W dyskusji wzięli udział przedstawiciele środowiska naukowego. Jako pierwszy głos zabrał dr hab. Paweł Czubik, prof. UEK, który wskazał na główne problemy związane z realizacją zadań konsula w zakresie rejestracji stanu cywilnego. Wystąpienie dr Małgorzaty Ganczar miało za zadanie przybliżyć problematykę udostępniania aktów stanu cywilnego po okresie przechowywania, a przede wszystkim przedstawić zadania spoczywające na kierownikach USC. Część pierwsza owej prezentacji przybliżyła uczestnikom konferencji zagadnienia związane z okresami przechowywania oraz sposobem liczenia czasu, w którym akta stanu cywilnego muszą być dostępne. Szczegółowo zostały omówione zasady udostępniania aktów stanu cywilnego po okresach przechowywania. Zwrócona została uwaga uczestników na złożoność udostępniania materiałów archiwalnych w wielu kontekstach. Na szczególne uwzględnienie zasługuje występująca problematyka ochrony danych osobowych. W prezentacji pt. *Rejestracja oświadczeń o nazwisku małżeńskim – wpływ nowego prawa o aktach stanu cywilnego na instytucję prawa rodzinnego* wygłoszonej przez dr. Jacka Pawliczaka poruszone zostały zagadnienia pokazujące, jak zmiany, które zostały wprowadzone w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego, oddziałują na przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zwłaszcza w zakresie oświadczenia o wyborze nazwiska po zawarciu związku małżeńskiego. Przedstawiona została forma oraz sposób złożenia oświadczenia woli w tym temacie, jak również zaakcentowano, przed kim przyszli małżonkowie takie oświadczenie składają. W ramach drugiego panelu poruszony został również temat *Kodeks postępowania administracyjnego po 1 czerwca 2017 r.*, a dokładniej – zmian jakie nastąpiły w przepisach oraz ich konsekwencji w zakresie rejestracji stanu cywilnego. Powyższą analizę w trakcie konferencji naukowej przeprowadził dr hab. Michał Domagała.

Podczas ostatniej części konferencji dr hab. Paweł Fajgielski poruszył problematykę *Unijna reforma ochrony danych osobowych a działalność urzędów stanu cywilnego*. Autor podczas wystąpienia zwrócił uwagę na zmiany jakie zaistnieją na podstawie nowych przepisów oraz ich konsekwencje. Zaakcentowane zostały rozszerzone uprawnienia podmiotów danych i obowiązki administratorów, zwłaszcza konieczność bardziej szczegółowego informowania o przetwarzaniu danych. Omówione zostały zadania inspektora ochrony danych osobowych, a także konieczność wyznaczenia takiego inspektora, który będzie mógł być wspólny

dla wielu jednostek organizacyjnych. Istotną zmianą wynikająca z wdrożenia nowych przepisów jest zmiana podejścia do kwestii zabezpieczenia danych oraz odpowiedzialności za ich naruszenia. Ostatnim tematem poruszonym podczas konferencji był *Swobodny przepływ dokumentów – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/1191 w sprawie promowania swobodnego przepływu obywateli przez uproszczenie wymogów dotyczących przedkładania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej* wygłoszony przez dr Edytę Krzysztofik. Zakresem badań w powyższej kwestii objęty został przedmiot regulacji, dla którego rozporządzenie zwolniło z legalizacji między innymi akta stanu cywilnego, ustanowiło wielojęzyczny formularz, a przede wszystkim uprościło formalności związane z tłumaczeniami dokumentów. W swojej wypowiedzi dr Edyta Krzysztofik zaznaczyła, że swobodny przepływ obywateli jest jednym z podstawowych celów UE.

W podsumowaniu konferencji zapowiedziano kolejną jej edycję oraz podjęcie dyskusji na temat wyzwań prawnych i praktycznych związanych z rejestracją stanu cywilnego.

*Miłostawa Malinowska**

* Mgr, doktorantka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.